

ZAKON O ZAŠTITI PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU REPUBLIKE SRPSKE

Službeni glasnik Republike Srpske broj: 99/20 od 13.10.2020

GLAVA I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se zaštita prava na suđenje u razumnom roku, kao i pravo na pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, koje se ostvaruje u sudskom postupku na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Pravo na sudsku zaštitu

Član 2.

(1) Pravo na sudsku zaštitu zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku ima svako ko smatra da nije u razumnom roku odlučeno o njegovim građanskim pravima i obavezama ili krivičnoj optužbi protiv njega.

(2) Pravo iz stava 1. ovog člana ima i oštećeni u krivičnom postupku i oštećeni kao tužilac, ako su istakli imovinskopravni zahtjev.

(3) Povreda prava na suđenje u razumnom roku utvrđuje se u skladu sa praksom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu.

Diskriminacija i rodna ravnopravnost

Član 3.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

GLAVA II PRAVNA SREDSTVA I KRITERIJUMI ZA OCJENU TRAJANJA SUĐENJA

Pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku

Član 4.

Pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku su:

- 1) zahtjev za ubrzanje postupka,
- 2) tužba za utvrđivanje povrede prava na suđenje u razumnom roku i na pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku.

Kriterijumi za ocjenu trajanja suđenja u razumnom roku i određivanje novčanog obeštećenja

Član 5.

U postupku odlučivanja o pravnim sredstvima iz člana 4. ovog zakona uzimaju se u obzir sljedeći kriterijumi:

- 1) složenost predmeta u činjeničnom i pravnom smislu,
- 2) ponašanje suda i drugih republičkih organa uprave, organa jedinica lokalne samouprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlaštenja,
- 3) ponašanje podnosioca pravnog sredstva,
- 4) značaj predmeta za podnosioca pravnog sredstva.

GLAVA III

NADLEŽNOST I ZAHTJEV ZA UBRZANJE POSTUPKA

Nadležnost za odlučivanje

Član 6.

(1) Zahtjev za ubrzanje postupka podnosi se sudu pred kojim se vodi postupak.

(2) O zahtjevu iz stava 1. ovog člana odlučuje predsjednik suda, a ako se radi o predmetu u kojem postupka predsjednik suda, o zahtjevu za ubrzanje postupka odlučuje zamjenik predsjednika suda.

(3) Postupak koji se vodi po odredbama ovog zakona je jednostrana čiji i sprovodi se bez održavanja ročišta.

(4) Na pitanja postupka o odlučivanju o zahtjevu za ubrzanje postupka koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje vanparnični postupak.

Sadržaj zahtjeva za ubrzanje postupka

Član 7.

Zahtjev za ubrzanje postupka sadrži:

1) ime i prezime podnosioca zahtjeva za ubrzanje postupka, adresu njegovog prebivališta ili boravišta, odnosno naziv i sjedište,

2) ime i prezime zakonskog zastupnika, odnosno punomoćnika podnosioca zahtjeva i adresu njegovog prebivališta ili boravišta, odnosno naziv i sjedište,

poslovni broj predmeta na koji se odnosi zahtjev za ubrzanje postupka,

podatke i okolnosti u vezi sa predmetom na koji se odnosi zahtjev za ubrzanje postupka.

Registri

Član 8.

(1) Nadležni sudovi vode sljedeće registre:

1) Registar o podnesenim zahtjevima za ubrzanje postupka i Registar odluka o podnesenim zahtjevima za ubrzanje postupka,

2) Registar o podnesenim tužbama za utvrđivanje povrede prava na suđenje u razumnom roku i na pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku i Registar odluka o podnesenim tužbama.

(2) Sadržaj i načini vođenja Registra o podnesenim zahtjevima za ubrzanje postupka i Registra odluka o podnesenim zahtjevima za ubrzanje postupka, Registra o podnesenim tužbama za utvrđivanje povrede prava na suđenje u razumnom roku i Registra odluka o podnesenim tužbama detaljnije se propisuje pravilnikom.

(3) Pravilnik o sadržini i načinu vođenja registara o postupcima iniciranim pravnim sredstvima za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku donosi ministar pravde (u daljem tekstu: ministar).

Odlučivanje o zahtjevu za ubrzanje postupka

Član 9.

(1) Predsjednik suda, u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva za ubrzanje postupka, zatražiće od sudije koji postupka u predmetu izvještaj o dužini trajanja postupka, razlozima zbog kojih postupak nije okončan i mišljenje o roku u kojem se predmet može riješiti, a može i da izvrši uvid u spis predmeta.

(2) Sudija koji postupka u predmetu, dostavlja predsjedniku suda izvještaj iz stava 1. ovog člana odmah, a najkasnije u roku od osam dana od dana dostavljanja zahtjeva predsjednika suda, a koji se odnosi na izvještaj o dužini trajanja postupka.

Rok za odlučivanje

Član 10.

Predsjednik suda odlučuje o podnesenom zahtjevu za ubrzanje postupka u roku od 60 dana od dana prijema tog zahtjeva u sud.

Neosnovanost zahtjeva za ubrzanje postupka

Član 11.

(1) Zahtjev za ubrzanje postupka odbacuje se ako je neuredan ili ako ne sadrži i obavezne elemente iz člana 7. ovog zakona ili je podnesen od neovlašćenog lica.

(2) Predsjednik suda rješenjem odbija zahtjev za ubrzanje postupka kada ocijeni da je zahtjev za ubrzanje postupka očigledno neosnovan.

(3) Ako predsjednik suda, nakon sprovedenog postupka, utvrdi da nije došlo do neopravdanog odugovlačenja postupka i odlučivanja o predmetu, rješenjem odbija zahtjev za ubrzanje postupka kao neosnovan.

Osnovanost zahtjeva za ubrzanje postupka

Član 12.

(1) Ako predsjednik suda utvrdi da se neopravdano odugovlači postupak i odlučivanje o predmetu, donosi rješenje i određuje rok za preduzimanje određenih procesnih radnji, koji ne može biti duži od tri mjeseca i primjeren rok u kojem ga sudija izvještava o preduzetim radnjama.

(2) Sudija nema pravo žalbe na rješenje iz stava 1. ovog člana.

Dostavljanje

Član 13.

Odluke i druga pismena iz ovog zakona dostavljaju se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak.

Obavješćavanje podnosioca zahtjeva za ubrzanje postupka

Član 14.

Kada sudija u izvještaju ili drugim aktom u pisanoj formi, u roku iz člana 12. stav 1. ovog zakona, obavijesti predsjednika suda o izvršenim procesnim radnjama, predsjednik suda o izvršenim procesnim radnjama obavješćava podnosioca zahtjeva za ubrzanje postupka i na taj način okončava postupak o zahtjevu za ubrzanje postupka.

Pravo na žalbu

Član 15.

Protiv rješenja iz člana 11. ovog zakona podnosilac zahtjeva za ubrzanje postupka ima pravo žalbe predsjedniku neposredno višeg suda u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Odlučivanje o žalbi

Član 16.

(1) Sud kod koga se nalazi predmet, na zahtjev predsjednika neposredno višeg suda, u roku od tri dana od dana prijema tog zahtjeva, dostavlja predsjedniku neposredno višeg suda spise predmeta.

(2) Predsjednik neposredno višeg suda donosi rješenje u roku od 30 dana od dana prijema spisa predmeta.

(3) Predsjednik neposredno višeg suda rješenjem odbacuje nedopuštenu, neblagovremenu žalbu i žalbu izjavljenu od neovlašćenog lica, ako je nije odbacio predsjednik suda kod koga se predmet nalazi u radu.

(4) Predsjednik neposredno višeg suda može odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostepeno rješenje ili uvažiti žalbu i preinačiti rješenje.

Odlučivanje Vrhovnog suda

Član 17.

(1) Ako se zahtjev za ubrzanje postupka odnosi na postupak koji je u toku pred Vrhovnim sudom Republike Srpske (u daljem tekstu: Vrhovni sud), o zahtjevu za ubrzanje postupka odlučuje Vijeće od troje sudija tog suda. <https://advokat-prnjavorac.com>

(2) Vijeće Vrhovnog suda može zahtjev iz stava 1. ovog člana rješiti ili odbiti kao neosnovan.

(3) Vijeće Vrhovnog suda odlučuje o zahtjevu za ubrzanje postupka u roku od 90 dana od dana prijema tog zahtjeva.

(4) Kada Vijeće Vrhovnog suda utvrdi da se neopravdano odugovlači postupak i odlučivanje o predmetu, rješiti određuje rok za preduzimanje određenih procesnih radnji, koji ne može biti duži od tri mjeseca i primjeren rok u kojem ga sudija izvješćava o preduzetim radnjama.

(5) Protiv rješenja iz stava 4. ovog člana, žalba i revizija nisu dozvoljene.

Pravo na novi zahtjev za ubrzanje postupka

Član 18.

(1) Podnosilac zahtjeva za ubrzanje postupka, čiji je zahtjev za ubrzanje postupka odbijen, a koji nije podnio žalbu, može da podnese novi zahtjev za ubrzanje postupka kada istekne šest mjeseci od dana prijema rješenja o odbijanju zahtjeva za ubrzanje postupka.

(2) Podnosilac zahtjeva za ubrzanje postupka, čiji je zahtjev za ubrzanje postupka odbijen, a koji je podnio žalbu koja je odbijena, može da podnese novi zahtjev za ubrzanje postupka kada istekne šest mjeseci od dana prijema rješenja o odbijanju žalbe.

GLAVA IV

PRAVIČNO ZADOVOLJENJE I TUŽBA ZA UTVRĐIVANJE POVREDE PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU I PRAVIČNO ZADOVOLJENJE

Vrste pravičnog zadovoljenja

Član 19.

Pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku može se ostvariti:

1) utvrđivanjem povrede prava na suđenje u razumnom roku,

2) utvrđivanjem povrede prava na suđenje u razumnom roku i dosuđivanjem novčane naknade,

3) utvrđivanjem povrede prava na suđenje u razumnom roku i dosuđivanjem novčane naknade i objavljivanjem presude da je stranci u sudskom postupku bilo povrijeđeno pravo na suđenje u razumnom roku,

4) utvrđivanjem povrede prava na suđenje u razumnom roku i objavljivanjem presude da je stranci u sudskom postupku bilo povrijeđeno pravo na suđenje u razumnom roku.

Ograničenje prava na pravično zadovoljenje

Član 20.

Pravo na pravično zadovoljenje po ovom zakonu nemaju republički organi uprave, organi jedinica lokalne samouprave, javne službe i drugi nosioci javnih ovlaštenja kada učestvuju kao stranke u sudskim postupcima.

Pravo na tužbu za utvrđivanje povrede prava na suđenje u razumnom roku i pravično zadovoljenje

Član 21.

(1) Tužbu za utvrđivanje povrede prava na suđenje u razumnom roku i pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku (u daljem tekstu: tužba) može podnijeti tužilac koji je prethodno nadležnom sudu podnio zahtjev za ubrzanje postupka.

(2) Tužba iz stava 1. ovog člana podnosi se Vrhovnom sudu, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana prijema pravosnažne odluke donesene po zahtjevu stranke za ubrzanje postupka.

Sadržaj tužbe

Član 22.

(1) Tužba sadrži:

1) ime i prezime tužioca, adresu njegovog prebivališta, odnosno boravišta, odnosno naziv tužioca i sjedište,

2) ime i prezime zakonskog zastupnika ili punomoćnika tužioca i adresu njegovog prebivališta, odnosno boravišta i sjedište,

3) poslovni broj predmeta ili druge podatke predmeta na osnovu kojih se može utvrditi na koji se predmet odnosi tužba,

4) potpis tužioca, zakonskog zastupnika ili punomoćnika.

(2) Uz tužbu, tužilac prilaže primjerak pravosnažnog rješenja kojim je odlučeno o zahtjevu za ubrzanje postupka.

Postupak po tužbi

Član 23.

(1) Sud kod koga se nalazi predmet, na zahtjev Vrhovnog suda, u roku od tri dana od dana prijema tog zahtjeva, dostavlja spise predmeta.

(2) Vrhovni sud tužbu dostavlja Pravobranilaštvu Republike Srpske, koje u roku od osam dana od dana prijema tužbe dostavlja svoje izjašnjenje na navode tužbe.

(3) Na ostala pitanja postupka po tužbi, a koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje parnični postupak o sporu male vrijednosti, nezavisno od vrste i visine tužbenog zahtjeva.

Odlučivanje

Član 24.

(1) Vrhovni sud odlučuje o tužbi u Vijeću od troje sudija.

(2) Neblagovremenu tužbu i tužbu podnesenu od neovlaštenog lica i tužbu koja je podnesena suprotno odredbi člana 21. stav 1. ovog zakona, Vrhovni sud rješenjem odbacuje.

Rok za odlučivanje

Član 25.

Vrhovni sud donosi odluku o tužbi, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana prijema tužbe.

Presuda kojom se utvrđuje povreda prava na suđenje u razumnom roku

Član 26.

(1) Kod povrede prava na suđenje u razumnom roku, Vrhovni sud može, na zahtjev tužioca, da donese presudu kojom se utvrđuje da je tužiocu bilo povrijeđeno pravo na suđenje u razumnom roku, kao i da joj dosudi novčano obeštećenje.

(2) Vrhovni sud može, izuzetno, imaći u vidu sve okolnosti slučaja, a naročito ponašanje tužioca, da presudom utvrdi samo povredu prava na suđenje u razumnom roku.

Novčano obeštećenje

Član 27.

(1) Zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, stranci u sudskom postupku dosuđuje se novčano obeštećenje.

(2) Novčano obeštećenje određuje se u iznosu od 300 KM do 3.000 KM po predmetu.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, u posebnim slučajevima kada je višestruko oštećeno u sudskom postupku u kojem je utvrđena povreda prava na suđenje u razumnom roku, naknada štete može iznositi do 20.000 KM po predmetu.

(4) Visina novčanog obeštećenja određuje se u skladu sa kriterijumima koji su utvrđeni u članu 5. ovog zakona.

Sredstva za isplatu nov č anog obe š te ć enja
Č lan 28.

(1) Sredstva za isplatu nov č anog obe š te ć enja i naknada imovinske š tete obezbje đ uju se u bud ž etu Republike Srpske.

(2) Naknada se ispla ć uje iz bud ž eta Republike Srpske u roku od tri mjeseca od dana podno š enja zahtjeva za isplatu nov č anog obe š te ć enja.

Objavljivanje presude
Č lan 29.

(1) Kada sud utvrdi povredu prava na su đ enje u razumnom roku, mo ž e na zahtjev tu ž ioca, pored nov č anog obe š te ć enja, odlukom nalo ž iti objavljivanje presude.

(2) Sud za koji je presudom iz stava 1. ovog č lana i presudom iz č lana 26. stav 1. ovog zakona utvr đ eno da je neopravdano odugovla č io postupak i odlu č ivanje, du ž an je da objavi presudu na internet stranici suda.

(3) Presuda iz stava 2. ovog č lana mora biti dostupna javnosti na internet stranici u periodu od 60 dana, nakon č ega se, po slu ž benoj du ž nosti, bri š e.

(4) Na zahtjev tu ž ioca, presuda se mo ž e i prije isteka roka od 60 dana brisati sa internet stranice suda.

Osloba đ anje od pla ć anja sudske takse
Č lan 30.

U postupku ostvarivanja sudske za š tite prava na su đ enje u razumnom roku stranka je oslobo đ ena pla ć anja sudske takse.

Mogu ć nost poravnanja
Č lan 31.

(1) Lice koje je Evropskom sudu za ljudska prava podnijelo predstavku zbog toga š to smatra da je povrije đ eno njegovo pravo na su đ enje u razumnom roku, a o kojoj nije donesena odluka o prihvatljivosti ili osnovnosti, mo ž e podnijeti Vladi Republike Srpske prijedlog za poravnanje o nov č anom obe š te ć enju, uz navo đ enje datuma predaje predstavke Evropskom sudu za ljudska prava.

(2) Zaklju č eno poravnanje predstavlja izvr š nu ispravu.

Naknada materijalne š tete
Č lan 32.

Pravo na naknadu materijalne š tete zbog povrede prava na su đ enje u razumnom roku ostvaruje se tu ž bom u parni č nom postupku kod nadle ž nog suda, primjenom op š tih pravila o naknadi š tete.

GLAVA V PRELAZNE ODREDBE I ZAVR Š NA ODREDBA

Podzakonski akti
Č lan 33.

Ministar u roku od š est mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi Pravilnik o sadr ž ini i na č inu vo đ enja registara o postupcima iniciranim pravnim sredstvima za za š titu prava na su đ enje u razumnom roku (č lan 8. stav 3).

Zapo č eti postupci
Č lan 34.

Lice koje je podnijelo apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine ne može podnijeti zahtjev za ubrzanje postupka po ovom zakonu.

Stupanje na snagu

Član 35.

Ovaj zakon objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske“, a stupa na snagu 1. januara 2021. godine.

PREDSJEDNIK

Broj: 02/1-021-853/20 NARODNE SKUPŠTINE

Datum: 24. septembra 2020. godine

Nedeljko Čubrilović